

PRESENTACIÓ

El document que teniu a les mans és un recull de les aportacions d'una cinquantena de persones que viuen o treballen com a professionals dels serveis públics al Poblenou i que, responent a una invitació d'APROPEM-NOS, van participar en la Trobada sobre la Convivència realitzada un dissabte de tardor, el 24 de novembre.

L'objectiu de la trobada era fer un diagnòstic sobre la situació de la convivència al barri, proporcionant un espai on els diferents agents socials poguessin manifestar la seva opinió i coneixements sobre qüestions relatives a la convivència, així com escoltar punts de vista diversos i reflexionar-hi conjuntament, per tal d'enriquir la mirada sobre les situacions convivencials al Poblenou.

Va ser la primera d'un cicle de trobades, una de les iniciatives que s'estan duent a terme amb la finalitat de construir el **Pla de Convivència del Poblenou**.

APROPEM-NOS
Desembre del 2007

PARTICIPANTS TROBADA CONVIVÈNCIA POBLENOU
-24 novembre 2007-

M. Elena Alfaro	(Fundació Ared)
Ruth Amat	(AMPA Pere IV)
Manel Andreu	(AV Poblenou)
Yolanda Batista	
Carme Bertrana	(AMPA Mar Bella)
Albert Blanco	(Església Evangèlica Poblenou)
Mercè Capell	(Església Evangèlica Poblenou)
Gemma Castillo	(Equip Salut Comunitària)
Carme Cemeli	(CEIP Mar Bella)
Núria Corrius	(Casal Taulat-Can Saladrigas)
Fabiana del Genio	(Màster intervenció Psicosocial UB)
Quim Estivill	
Mohammad Farooq Bi	
Mati Febrer	(Oficina Vida Independent)
Antonio Gálvez	(AV Poblenou)
Marià Gálvez	(Equip Medi Obert, SSPP)
César Gil	(Associació AMA)
Teresa Guarro	(Càritas Diocesana)
Soumaya Habib Allah	
Catherine Heintz	(Apropem-nos)
Carles Jaén	(Projecte SAGI, Serveis Socials Besós)
Samija Kalaidji	
Mourad Allah Kalaidji	
Verónica Lara	(AMPA Mar Bella)
Charlie Mahoney	
Antònia M. Manrique	(ACAPS Poblenou)
Neus Manzano	(ACAPS Poblenou)
Marc McCallum	
Anna Moragues	(Coordinadora d'Entitats Poblenou)
Josep Maria Navarro	(Ass. Desenvolupament Comunitari)

Júlia Navarro	(CEIP Acàcies)
Emma Navó	(Consorci Normalització Lingüística- Sant Martí)
Josep Pascual	
Anna Pujol Ferran	
Ernestina Ródenas	(Parròquia Sta.Maria Taulat)
Anna Maria Roig	(Serveis Personals Sant Martí)
Josefina Rosso	
Giulia Russo	(Màster immigració)
Antonietta Saavedra	
Sandra Simon	(Apropem-nos)
Magda Sió	(Centre Moral Poblenou)
Ramon Subirana	(Xarxa Solidària Poblenou)
Visitación Tarilonte	(Serveis Personals Sant Martí)
Sonia Teruelo	
Belén Torres	(Serveis Socials Poblenou)
Carme Turegano	(Serveis Personals Sant Martí)
Natàlia Vera	(CAP Poblenou)
Laura Viñolas	(Apropem-nos)

Dinamitzador: Josep Maria Navarro

Relatores: Laura Viñolas i Fabiana del Genio

Fotografies: Charlie Mahoney

Servei Cangur: Marta Galán

GRUPS DE TREBALL TROBADA CONVIVÈNCIA AL POBLENOU

GRUP 2 (aula pintura)

Moderadora: Teresa Guarro (Caritas)
Carme Cemeli (AMPA Mar Bella)
Antonia M. Manrique (ACAPS)
Carme Turegano (S. Personals St. Martí)
Mourad Allah Kalaidji
(Samiya Kalaidji)
M. Antonieta Saavedra
Yolanda Batista
Sonia Teruelo
Giulia Russo (Màster immigració)

GRUP 3 (biblioteca)

Moderadora: Júlia Navarro (CEIP Acàcies)
Carles Jaén (Projecte SAGI)
Verónica Lara (AMPA Mar Bella)
Neus Manzano (ACAPS)
César Gil (Ass. AMA)
Ernestina Ródenas (Parròquia Santa Maria Taulat)
Josep Pascual

GRUP 4 (sala informàtica)

Moderadora: Josefina Russo
Marià Gálvez (Equip Medi Obert Ajuntament)
Ruth Amat (AMPA Pere IV)
Anna Moragues (Coord. Entitats)
Mohammad Farook
Catherine Heintz (Apropem-nos)
Anna Maria Roig (Serveis Socials Districte)
Quim Estivill
Ramón Subirana (Xarxa Solidària)

GRUP 5 (sala escacs)

Moderadors: Anna Pujol -1ª part- i Manel Andreu (AV Poblenou) -2ª part-
Gemma Castillo (Equip Salut Comunitària)
Núria Corrius (Can Saladrigas)
Carme Bertrana (AMPA Mar Bella)
Soumaya Habib
Magda Sió (Centre Moral Poblenou)
Emma Navó (Consorti Normalització Lingüística –St. Martí)

GRUP 6 (sala escacs)

Moderadora: M. Elena Alfaro (Fundació ARED)
Belén Torres (Serveis Socials Poblenou)
Antonio Gálvez (AV Poblenou)
Sandra Simón (Apropem-nos)
Visitación Tarilonte (Dona Districte Sant Martí)
Mark Maccallum
Albert Blanco (Església Evangelista Poblenou)
Mercè Capell (Església Evangelista Poblenou)
Mati Febrer (Oficina Vida Independent)

TEMES INTRODUCTORIS I PRESENTACIÓ D'ELEMENTS DE DIAGNÒSTIC

La jornada va començar a les 9,15 amb la rebuda dels participants i l'entrega de la carpeta amb el material.

Seguidament, **Manel Andreu**, de l'Associació de Veïns Poblenou, va donar la benvinguda als participants i va explicar la finalitat de la trobada. Argumentà que, des d'Apropem-nos, es volia aprofundir en la temàtica de la convivència amb els veïns i veïnes, les entitats i els serveis del barri i que en aquesta ocasió, es faria mitjançant un treball pautat amb una sèrie de moments per la reflexió individual i en grup.

Recordà que el projecte Apropem-nos va néixer l'any 2001 i els seus objectius són:

- Conèixer la realitat de la convivència al barri entre els ciutadans i ciutadanes de diverses procedències geogràfiques i culturals.
- Crear uns canals de comunicació que permetin l'apropament real de les diverses cultures presents al barri.
- Propiciar el diàleg com a eina de respecte i prevenció de conflictes.

Va fer un homenatge a **Paco Candel**, que va morir el dia anterior a la trobada, el 23 de novembre. Recordà l'escriptor i periodista que va dedicar la seva obra i el seu treball a la convivència i a la cohesió social, i que va ser la veu de la immigració interna i externa a Catalunya. També va dedicar unes paraules de record i reconeixement al periodista **Josep Maria Huertas** pel fort compromís social del seu treball.

A continuació **Sandra Simon**, coordinadora de les classes d'Apropem-nos, va presentar el resum de l'estudi de la FAVB "**El barri, espai de convivència**". Es basa en entrevistes i xerrades dutes a terme al Poblenou de setembre 2004 a desembre 2005 i recull opinions de veïns i veïnes de diversos col·lectius i franges d'edat.

Sandra Simon va il·lustrar l'apartat on els veïns del Poblenou destaquen els punts forts i els punts febles del barri. De l'estudi surt que es valora positivament *l'ambient del barri*, percebut més com un poble que com un barri d'una gran ciutat, ja que facilita les relacions entre els veïns. La *Rambla* destaca com a lloc de trobada privilegiat. Un altre factor percebut com molt positiu és el *dinamisme del teixit associatiu* i l'*esperit reivindicatiu del barri*. A tot això s'afegeix com un punt favorable el *paisatge urbà*, amb els seus espais oberts i la proximitat a les platges.

D'altra banda, els veïns valoraven negativament la *falta d'equipaments*, sobretot pel que fa a guarderies i escoles. Veuen l'*especulació urbanística* i els canvis que està produint al barri com un dels punts més dolents. També van manifestar la preocupació per la *inseguretat*, sobretot durant les hores nocturnes.

Sandra Simon va continuar explicant l'apartat de l'estudi que analitza el fenomen de l'exclusió o vulnerabilitat d'alguns col·lectius al Poblenou i de la conjunció dels factors que contribueixen a produir-la, com la falta de serveis i equipaments.

Pel que fa a la població infantil i jove, va dir que en l'estudi es destaca la *concentració de menors en risc i nouvinguts en determinats centres públics*; a més es constata que hi ha una falta d'equipaments destinats a aquesta franja d'edat a causa del creixement de la població.

Un altre col·lectiu que és percebut com en risc és el de la *gent gran*, que viu amb gran incertesa per les transformacions urbanístiques, les condicions de l'habitatge antic i la falta d'equipaments de lleure. D'altra banda es destacà com un fet positiu el seu activisme dins la xarxa associativa i el paper d'aquest col·lectiu en l'educació dels infants.

En relació als *nouvinguts*, la immigració es veia com un fet progressiu i una forma de rejuenir el barri i donar nova vida al comerç. Allò que preocupa és la sobreocupació dels habitatges amb el fenomen dels "pisos patera".

En l'època de l'estudi, al barri estaven molt vives les problemàtiques relacionades amb el centre de menors immigrants Alcor i es van recollir unes percepcions sobre la convivència molt distorsionades per aquells esdeveniments.

D'altra part cal destacar que són sobretot els joves del barri (entre els 1.050 alumnes de 12 a 16 anys) els que reproduïen diferents tòpics negatius sobre la immigració.

La pobresa es reconeix com el factor més visible de l'exclusió social i el col·lectiu de galaicoportuguesos es veu com el més afectat.

L'estudi revela una doble perspectiva de futur entre els veïns i veïnes del barri: la visió negativa contempla la pèrdua d'identitat del barri, la demolició del patrimoni històric i la polarització social

entre rics i pobres, mentre que la visió positiva es fonamenta en la modernització del barri i en la gent que té ganes de treballar en benefici del barri.

La tercera intervenció va ser a càrrec d'**Ernestina Ròdenas**, de la parròquia de Sta. Maria del Taulat, que va exposar les conclusions dels grups d'opinió realitzats per Apropem-nos entre el 2004 i el 2007, i de les entrevistes dutes a terme al llarg d'aquest any.

Explica que els grups d'opinió van ser un espai on la gent es va trobar i se li va oferir l'oportunitat d'expressar-se a cor obert, amb una dinàmica molt lliure.

Apropem-nos va treballar amb 13 grups de persones: professionals de la salut, dos grups de professionals de l'educació, pares i mares amb fills en edat escolar, representants de les AMPAS, representants de diverses entitats, dos grups de comerciants, joves, dones immigrants, homes immigrants, dones de mitjana edat i gent gran.

Ernestina Ròdenas va destacar que cada grup i cada entrevista donen una visió personal del barri i molts punts coincideixen amb els resultats de l'estudi de la FAVB.

Pel que fa l'apartat del **problemes** lligats a la convivència, va destacar els més importants que sorgiren en cada grup:

- el grup de *professionals de la salut* remarca les dificultats derivades de la diversitat dels conceptes de salut/malaltia en les diferents tradicions culturals.
- dels dos grups de *comerciants* n'hi va haver un format principalment per comerciants associats, mentre que l'altre era format per comerciants a títol personal.

Els problemes que més destaquen eren la falta de relleu generacional, la falta de modernització del comerços i el rebuig al col·lectiu de galaicoportuguesos.

- les *entitats* expressen dues visions oposades: una partidària del fet que els immigrants, per poder-se integrar, han de deixar la seva cultura; l'altra sosté que no l'han de deixar. Entre les entitats es constata que hi ha immigrants de primera i segona categoria en relació al seu poder adquisitiu.
- els *joves* observen que hi ha pocs immigrants que participin en l'oferta de lleure del barri.
- els *grups d'homes i dones immigrants* subratllen les dificultats que es trobaven a la hora de buscar feina i llogar un pis, així com manifesten les diverses situacions de discriminació que pateixen;
- *pares, mares i representants de les AMPAS* reconeixen com un problema l'actual distribució d'alumnat d'origen immigrant a les escoles.

Després d'haver il·lustrat els que són viscuts com problemes pels diferents grups d'opinió, Ernestina Ròdenas va esmentar alguns dels que varen ser percebuts com avantatges de la convivència:

- els *professionals de la salut i de l'educació* valoren positivament els nous coneixements que es poden adquirir gràcies a la interculturalitat.
- els *comerciants* veuen com un benefici la mà de obra jove i disposada a fer horaris i treballs que els joves autòctons no volen fer.

- els *immigrants* valoren les oportunitats de treball que tenen aquí i que els permet ajudar les seves famílies.
- els *joves* no percebeixen els immigrants com competidors a la hora de trobar feina i són conscients que els nouvinguts fan feines que ells no volen fer.

Algunes propostes i suggeriments dels grups d'opinió, a fi d'arribar a una convivència millor al barri, varen ser:

- la necessitat d'un treball comunitari en xarxa coordinat i que vagi a l'essència dels problemes
- destinar més recursos humans a la acollida.
- lluitar contra els prejudicis i la ignorància.
- fomentar unes relacions ciutadanes basades en el respecte mutu i la empatia.

Ernestina Ròdenas va acabar la seva intervenció especificant que el que havia exposat era una part de les aportacions de 122 ciutadans del Poblenou.

Va concloure recordant que Apropem-nos està duent a terme un seguit d'entrevistes a diferents agents socials del barri per tal de continuar coneixent l'estat de salut actual de la convivència al Poblenou.

L'última intervenció va ser a càrrec de **Josep Maria Navarro**, de l'Ass. per l'Estudi i la Promoció del Desenvolupament Comunitari.

Començà dient als participants que la finalitat de la trobada és fer un diagnòstic sobre la situació de la convivència al barri del Poblenou però, sobretot, pot ser una ocasió de conèixer's els uns als altres. Des d'Apropem-nos es convida a realitzar un treball per millorar la vida i les relacions entre els veïns i veïnes del barri.

Va explicar que les aportacions que tothom haurà fet durant la jornada serviran per detectar l'estat de salut convivencial al barri i ajudaran Apropem-nos en el treball de canviar les visions estereotipades, influïdes pels rumors i pels mitjans de comunicació que moltes vegades no ens molestem a esbrinar si són veritat o no.

Seguidament, va explicar la dinàmica de la sessió, les modalitats i els temps del treball en grup i de la posada en comú al plenari. Va dir que la influència de participants, tot i que suposa un èxit, accentua la necessitat de respectar els temps establerts per permetre un bon funcionament de la trobada.

Navarro va subratllar també la importància que cada participant i cada grup guardés les seves aportacions escrites, perquè seran el testimoni de les seves consideracions i la base del document que s'elaborarà sobre la Trobada.

A continuació va explicar les diferències entre els conceptes de **convivència**, **coexistència** i **hostilitat**.

Va argumentar que es pot dir que hi ha convivència quan hi ha una relació intensa entre les persones en tots aquells llocs on es desenvolupa la vida quotidiana, com per exemple al parc, al carrer, a l'escala de veïns. Quan hi ha convivència es pot parlar de **pau activa**.

Va seguir amb el concepte de coexistència, explicant que es tracta de la situació més habitual entre la gent. Coexistir consisteix a viure al mateix lloc amb altres persones sense que hi hagi relació, limitant-se a saludar-se o a mirar-se, però sense cap hostilitat. En aquest cas es pot parlar d'un estat de **pau passiva**.

Finalment, va explicar que s'entén per hostilitat. Es tracta d'un estat que dóna peu a l'insult, a pensar malament de l'altre, al conflicte. Pot desembocar en lluita o en **guerra**.

Navarro va concloure la seva intervenció dient que la gent que treballa aquests temes pensa que, si no es pot aconseguir una condició de plena convivència, és desitjable que hi hagi un estat de coexistència. Va opinar que és molt difícil que hi hagi convivència en una ciutat que va canviant a un ritme tan ràpid, però que si es mantenen els vincles de respecte i de pau passiva, es pot anar cap a la convivència. De forma contrària s'anirà cap a l'hostilitat.

Finalment va convidar tots els participants a explicar a veïns i coneguts allò que s'haurà dit durant la Trobada. D'aquesta manera es multiplicarà el nombre de persones disposades a reflexionar i a canviar les visions estereotipades partint del dia a dia.

EL TREBALL EN GRUP I LA POSADA EN COMÚ

Els participants es van dividir en cinc grups i varen treballar sobre les debilitats i amenaces que hi ha al barri en relació a la convivència.

Després d'aquesta primera part es va fer una pausa-cafè, seguida del primer plenari, on els grups van posar en comú les seves aportacions mitjançant un portaveu i es va obrir el debat.

Acabat el primer plenari, els grups van tornar a treballar sobre les fortaleses, capacitats i potencialitats del barri en relació a la convivència, fent la posada en comú en un segon plenari.

A continuació es recullen les aportacions que varen fer els participants a la Trobada i el debat que es va generar.

**PRIMERA PART:
POSADA EN COMÚ DE LES DEBILITATS, AMENACES I
PROBLEMÀTIQUES DEL BARRI QUE DIFICULTEN LA CONVIVÈNCIA**

(Cada grup va aportar dos elements)

GRUP 2

El grup manifesta que els ha costat molt triar dues idees principals, i finalment aquestes són:

1. Els prejudicis i el desconeixement dels altres i de les altres cultures.

Els nens no tenen prejudicis, d'aquí la importància de tenir cura de la seva educació, ja que ells/elles són la base de la convivència del futur.

2. Desigualtat d'oportunitats i drets.

El fet que la gent de fora i la de aquí no tinguin les mateixes oportunitats i drets, així com les grans diferències socioeconòmiques, són uns factors que dificulten enormement la convivència.

D'altra banda molta gent opina que els immigrants tenen més drets que els espanyols.

GRUP 3

El grup s'havia posat d'acord molt ràpidament en triar les opcions.

1. Desconeixement de la realitat i dels valors culturals de l'altre.

2. L'escassetat de serveis per a tothom genera competència, tot això agreujat per una especulació escandalosa que dificulta molt un habitatge assequible.

GRUP 4

1. Els prejudicis i l'individualisme.

Hi ha persones que no s'interessen per l'altre i pensen solament en elles mateixes.

2. Falta d'espais comuns de trobada.

El grup remarca que al barri no hi ha espais que facilitin la trobada entre les persones. A més s'aprofiten malament els espais existents. Afegeix que les diferències socials, econòmiques i culturals són factors que dificulten la integració.

GRUP 5

1. Discriminació envers els nouvinguts, sobretot a nivell de lleis i drets.

El grup destaca també que hi ha falta de recursos destinats a la immigració.

Afegeix que el desconeixement de les cultures dels nouvinguts i de les nouvingudes per part dels autòctons dificulta la convivència.

2. Incivisme i falta de valors dels joves a nivell de convivència humana.

L'incivisme no és una qüestió que tingui a veure amb els immigrants, sinó que s'estén al veïnat en general i a tots els col·lectius.

En aquest grup va sortir la qüestió de la llengua com a eina fonamental per la comunicació i la convivència, però no tots els participants ho veien de la mateixa manera.

GRUP 6

1. El desconeixement dels altres, fins i tot ignorància absoluta dels altres.

La portaveu diu que és aquesta la realitat que caracteritza el barri i que és necessari que ens mirem a la cara per conèixer-nos veritablement, per combatre els prejudicis, la por, la desconfiança i les barreres lingüístiques.

D'altra banda les qüestions quotidianes relatives a l'habitatge i la subsistència no ens deixen temps per poder participar, i es demana si realment avui en dia tenim una bona qualitat de vida.

2. Hi ha una escassa cultura de la participació i això afavoreix l'individualisme. Ens necessitem com a veïns o n'hi ha prou amb protestar si algú posa la música massa alta?

La gent no té temps per participar, però tampoc no té eines, no sap com fer-ho: en les mateixes reunions d'inquilins o propietaris sempre hi ha algú que monopolitza la paraula.

Hi ha poca participació a causa del desplaçament de la corresponsabilitat a la Administració pública, hi ha recel pel fet que els diners estan solament en alguns llocs i se'n fa un mal ús. La gent està desil·lusionada perquè no hi ha la voluntat política de posar en pràctica les opinions dels veïns, hi ha una manca de suport en aquest sentit.

-----Després d'aquesta exposició es va obrir un debat, en el qual es va fer tot un seguit de reflexions i aportacions que es resumeixen a continuació-----

Les intervencions van girar bàsicament sobre el col·lectiu de dones, sobre la comunicació i sobre els joves.

Una participant posa de relleu que les dones estrangeres, entre els immigrants, són el col·lectiu que més pateix, es queden aïllades i pateixen la soledat. Totes tenen ganes de tornar al seu país. "Entre els immigrants, són el grup social més discriminat. No sabem com apropar-nos a les dones immigrants per ajudar-les en el coneixement de l'entorn".

Un dels presents remarca el fet que "per poder ajudar cal tenir en compte les diferències culturals, però també les individuals", i que els "immigrants són molt diversos, no existeix un "col·lectiu immigrant". Recorda algunes situacions límits, com les dones que pateixen a les presons.

Una altra participant afegeix que la integració de moltes dones novingudes és dificultada pel fet que passen molt de temps a casa i tenen poca vida social, però "no oblidem que això passa també a dones d'aquí", i "encara passava més entre les nostres mares i àvies."

Alguns participants apunten a la gran capacitat comunicativa que tenen les dones com agent que pot facilitar l'apropament i la convivència: "funciona més la veïna del costat que parla amb la dona immigrant i pot ajudar-la a que s'obri."

Una assistent destaca l'avantatge i la facilitat que tenen les dones per apropar-se degut al fet que no els costa tant com als homes "compartir las cosas íntimas, personales. Estamos criadas para conversar entre nosotras, y ahí hay puntos de apoyo." Aporta la seva experiència de comunicació amb dones de procedències diverses que no parlen ni català ni castellà, diu que quan la gent vol comunicar veritablement no hi ha barreres, "la barrera está dentro" .

Un participant invita a reflexionar sobre l'estat de salut de la nostra comunicació, diu que "en el tema de la comunicació estem malalts, si no arribem a relacionar-nos ni amb la nostra parella de casa, llavors hem de canviar el xip", altrament no serà possible

relacionar-se amb les persones nouvingudes. Sosté que la gent jove es relaciona solament amb el seu grup d'iguals, que no saluden mai al tren o pel carrer.

Un assistent jove, responent a la intervenció anterior, opina que no hi ha necessitat com "individu" de saludar una persona que no es coneix, "al jove, el fet de saludar el veí al carrer no li aporta res".

El debat continua centrant-se en els joves. Un participant sosté que "els nostres joves són poc coneguts, no els coneixem a fons". Esmenta l'ocupació i l'ús de l'espai públic com un tema que no ha sortit als grups i que no es pot obviar a l'hora de parlar de convivència al barri.

En una altra intervenció es destaca la falta de serveis per la joventut i la falta de llocs on els joves es puguin trobar sense haver de pagar una entrada. Diu que el carrer és, ara com ara, l'únic lloc de trobada assequible per a tots els joves, immigrants i autòctons. I a més, cal treballar sobre actituds i comportaments.

Sobre la qüestió de la manca de serveis, un altre participant diu que esperar més recursos per part de les administracions és il·lusori, per tant és necessari que hi hagi més accions col·lectives promogudes pel veïnat: "La qüestió és que ens hem de moure nosaltres".

Algunes intervencions esmenten el consum de droga i alcohol entre els joves com una qüestió que preocupa molt i com un factor que altera la convivència al barri.

El debat es conclou amb la intervenció d'un veí que posa de relleu una qüestió relativa a la convivència entre autòctons i veïns musulmans, el tema mesquites. Expressa les dificultats que tenen els musulmans per tenir un lloc de culte digne: les sales per resar de què disposen són poques i petites, i això està dificultant la relació amb els veïns. A més, diu, la administració no està facilitant les coses. Hi ha una proposta de llei que està generant molts problemes al districte de Sant Martí.

ALGUNES APORTACIONS INDIVIDUALS ALS GRUPS DE TREBALL

" Prejuicios: es erróneo entender la integración como cambio de cultura de los que vienen, pensar que deben dejar su cultura para coger la nuestra."

"(Hi ha un) tancament dels immigrants, com de la gent d'aquí, en grups del mateix país."

" Hi ha un desnivell massa gran entre la gent que ja vivia al barri i els que van arribar fa uns anys, i els que estan vivint ara a pisos de super-luxe. És un desnivell socioeconòmic més que racial. De fet, als immigrants amb recursos econòmics se'ls facilita més la integració."

" Hi ha creació de guetos pel que fa a l'escola i l'habitatge. Es creen per motius econòmics."

" Hi ha molta inversió especulativa en vivendes de luxe, hotels, "monuments d'arquitectes" (AGBAR, Parc Central) i poca o nula en serveis."

"Desigualtat laboral, dificultat en el tràmit de la legalitat i hipocresia de l'Administració dificulten la integració dels nouvinguts."

"Creo que deberían crearse más espacios de encuentro (asociaciones, etc.) porque a veces las dificultades u hostilidades se originan por la falta de conocimiento del otro."

"Es importante que en las escuelas se eduque los niños en la tolerancia hacia los inmigrantes y no pintarles como posibles terroristas, usurpadores de puestos de trabajo o gente que vive aprovechándose de los recursos del lugar."

" Avui hi ha molt individualisme, allò que ens preocupa és solament la vida individual i familiar. Tot s'acota a l'individual, allò que busquem és la satisfacció personal, mentre que la convivència implica relacionar-se."

" Hi ha manca d'autoreflexió i molta facilitat a assenyalar com a "culpables" els altres: l'administració, la immigració, etc."

" Hi ha sempre molt soroll per les accions i actituds negatives, mentre allò positiu no es diu, no es comenta."

" Actualment no es té en compte la gran experiència que ens va aportar la immigració nacional dels anys '60. Cal fer-la pública per tal d'aplicar els seus beneficis a la problemàtica actual."

" Immigració a l'escola: repartir-la no és la solució, l'escola ha de ser un espai de convivència i intercanvi."

"Hay muchos prejuicios que pueden desaparecer a través de la comunicación."

"Em preocupa especialment la percepció de la llengua catalana com a problema de convivència. D'entrada, per la dificultat de comunicació entre pares i mares de les escoles, així com per la manca de coneixement de l'idioma per poder treballar i finalment, pel rebuig per part de l'alumnat sudamericà a la llengua catalana."

"En general, hi ha poc interès per part de la població autòctona a conèixer millor les cultures de la població nouvinguda. És molt típic el comentari : *jo no sóc racista però són ells que s'han d'integrar i fer un esforç.*"

"La inseguretats i la por no afavoreixen l'apropament."

" Una mínima convivencia se ha de basar en unos límites de respeto, pero esos límites no siempre son entendidos por todos."

"Hay cosas que en su cultura (de los inmigrantes) pueden ser legales, pero aquí se les ha de prohibir. Eso genera conflicto, pero son represiones necesarias."

" Lo que dificulta la convivencia es el individualismo, que genera aislamiento y atomismo. Además hay una escasísima participación social y poca o nula cultura de red. La sobrecarga de responsabilidades y la falta de tiempo libre dificultan la participación y el compromiso social."

**SEGONA PART:
POSADA EN COMÚ DE LES FORTALESES, CAPACITATS I
POTENCIALITATS
DEL BARRI PER AFAVORIR LA CONVIVÈNCIA**

(Cada grup va aportar dos elements)

GRUP 2

1. Espais del barri on es fan activitats obertes.

Les persones del grup han coincidit en què es fan moltes activitats al barri (moltes gratuïtes) que afavoreixen la convivència i ofereixen espais de relació, tant en equipaments (Ludoteca, amb les activitats per infants i adolescents fora de l'horari escolar; centres de barri) com promogudes per diverses entitats i grups de solidaritat (classes de llengua al Centre Cívic i a la Parròquia; ACAPS, amb l'acollida de nens sahrauís a l'estiu, Agermanament amb Camerun, i altres).

Es destaca especialment el paper integrador de les activitats esportives.

2. Espais per a nens i nenes : Escoles i AMPAS (com organitzadores d'activitats extraescolars) A través d'aquests espais els pares i mares es coneixen . És important que arribi la informació a les famílies novingudes.

La gent jove és un motor a tenir en compte en aquest procés de construcció de la convivència.

GRUP 3

1. La vida quotidiana: veïns, lloc de treball, biblioteques, escoles, serveis. Es destaca la importància de les aportacions dels joves. A mesura que ens coneixem, hi ha més relació de convivència (formació de parelles mixtes, etc.)

2. Capacitat d'acollida del barri del Poblenou. Per la seva tradició obrera, és un lloc que té vivències d'altres emigracions que han conformat la societat catalana, i això li dona una capacitat d'acollida més gran.

GRUP 4

1. La diversitat cultural com a fet enriquidor.

2. Existència d'una gran diversitat de recursos: associacions, escoles, centres de salut, biblioteques, centres (socials).

GRUP 5

1. **La xarxa associativa (i comunitària) existent:** Apropem-nos (però caldria que fos més coneguda), escoles, serveis. També les festes populars.

2. **La capacitat (i tradició al barri) de reivindicació de drets.**

Es destaca l'actuació de la Plataforma per l'Ensenyament en el tema de les matriculacions a les escoles, la defensa del vot dels immigrants al PAD (pla d'Actuació del Districte de Sant Martí), i en general, la lluita per la construcció d'habitatges socials i equipaments, i la defensa del patrimoni industrial del barri.

Afegeix la consideració que el Poblenou no es troba en una "situació extrema" com altres barris, pel que fa al tema de la convivència i la immigració, i per tant, es troba en situació de posar-hi remei abans que es creïn conflictes greus.

Esmenta també com una mostra del potencial reivindicatiu al barri el local al carrer Marià Aguiló (conegut per "Els Federals") ocupat recentment per joves, i que avui fan una jornada de portes obertes, seguida d'una manifestació.

GRUP 6

La portaveu del grup destaca que els ha estat més fàcil veure i posar-se d'acord amb les potencialitats que amb les debilitats.

1. **Hi ha necessitat de convida, i un moviment d'inquietuds col·lectives, tant de persones autòctones com immigrants.**

El Poblenou és un barri amb inquietuds, amb memòria històrica, que es va formar amb immigrants.

Ha nascut una nova consciència, hi ha iniciatives noves, com Apropem-nos, i plataformes per plantejar noves iniciatives. D'una altra banda, cal ampliar la mentalitat de "mèrit" a la de "dret".

Hi ha ganes de conèixer-se, també entre les noves generacions.

Hi ha persones depenents que ofereixen feina, hi ha necessitat de llocs de treball. Esmenta l'aportació en aquest sentit d'una de les integrants del grup de treball que pertany al moviment internacional per la Vida Independent.

Parla també dels festivals culturals a la Rambla i altres trobades i festes populars.

Proposa la iniciativa que una família d'aquí "adopti", aculli una família nouvinguda i la introdueixi a la vida al Poblenou.

2. **Hi ha respostes: moltes i diverses oportunitats de convivència**

Com a factors que afavoreixen la convivència compten algunes característiques de la pròpia ciutat: el mar, el clima, les comunicacions.

El fet que Catalunya ja és bilingüe. Algunes iniciatives que hi ha a internet, les noves tecnologies, ajuden a crear consciència de comunitat encara que no poden substituir, però si complementar, el cara a cara, el mirar-se als ulls.

Hi ha necessitats, però la ciutat dóna respostes (per exemple: guies en diversos idiomes).

També destaca el paper tan important de l'ensenyament obligatori. I la presència al barri de xarxes com Apropem-nos.

-----Després d'aquesta exposició es va obrir un debat, en el qual es va fer tot un seguit de reflexions i aportacions que es resumeixen a continuació-----

Bona part de las intervencions van girar sobre el tema de les relacions interculturals i quins són els límits d'acceptació/obertura de la nostra societat.

Diversos participants trobaven a faltar més ocasions d'intercanvi, de conèixer la cultura dels altres a través d'activitats obertes, festes al carrer, etc. S'haurien de fer més festes com la d'Apropem-nos, amb l'intercanvi gastronòmic, perquè "no n'hi ha prou amb una vegada l'any."

"Que nos enteremos de que se hace por Ramadán, por ejemplo, como nosotros por Navidad", "Enterarnos todos de todo", "Participar de las cosas buenas que todo el mundo tiene", "Que cada uno aporte y ayude."

Hi havia qui posava en dubte la capacitat acollidora del catalans. "Som oberts, però dins dels nostres costums." En la pràctica molesta el que fan els altres: "Si es fa a la plaça, molesta, si es fa al carrer, molesta, a segons quina hora, molesta perquè fan soroll."

Una participant pensa que no s'ha d'intentar crear el teu "minipaís" al lloc on vas: "Cuando emigras, vas a un lugar nuevo, hay cosas diferentes... uno tiene que abrirse de mente."

Alguns participants valoren molt el coneixement de diverses llengües, també com a eina per apropar la gent: "com més idiomes aprenguis, més fàcil serà, però això no significa perdre la pròpia identitat", i proposa que es facin classes "dels idiomes nous en horari extraescolar".

Un dels assistents afirma que en algunes escoles es fan classes de xinès, àrab, etc. i que "els pares no apunten els nens ni s'hi apunten ells."

Una altra participant esmenta l'experiència de Girona, on s'ha potenciat aprendre llengües, entre elles l'àrab, i el fet que "els nens fan d'interlocutors entre els mestres i els pares nous".

Opina que cal "partir de les escoles, que és el que més a prop tenim", i procurar que "l'escola sigui aquest espai de convivència."

En canvi, hi ha qui opina que "escoles obertes a totes les llengües és un follón", i que són els que venen aquí els que han d'aprendre català i castellà. "Allà on va, un ha de disfrutar d'aquella cultura, s'ha d'aprofitar."

Un dels presents opina que no es tracta de "tenir que", ni els immigrants ni els nous: "Una cultura no ha d'imposar res a l'altra, que ens coneguem no ha de ser una obligació, l'altra cultura ens ha de seduir." Una altra qüestió és la dels drets: "¿Han de tenir més drets els que porten més temps aquí que els nous?" El Poble nou es remunta com a màxim a cinc generacions, i es pregunta: "¿quan entren en vigor els drets?, ¿quant temps s'ha d'esperar?"

En una altra intervenció es destaca el "gran pes del mercantilisme, l'interès econòmic pel que fa a aprendre unes llengües o altres", i que "l'important és trobar les coses comunes (objectius, necessitats, reivindicacions) que ens poden unir."

"Cada uno tiene que explicarse más", diu una participant, i posa com exemple que quan li van explicar què hi havia darrera del català, que havia estat una llengua prohibida, etc, va canviar la seva actitud, "y ahora lo entiendo y lo apoyo."

Davant la declaració que hi ha persones que els preocupa més "pagar el lloguer que si hem d'acollir així o aixà", una de les participants respon que "el problema es no visualitzar los problemas más allá de nuestra nariz" i que "casi todos los problemas tienen el mismo origen."

Sobre la visió general de la immigració, una de les presents ressalta que "no tot són dificultats", i que "no podem estar

d'esquenes a les aportacions de la immigració." I explica que només passejant per la Rambla del Poblenou es veu molta gent gran atesa amb "dedicació i carinyo" per immigrants; també la fruita que mengem en molt bona part està collida per immigrants. Opina que "hem d'estar oberts a rebre aportacions, a Catalunya sempre ha estat així (només cal pensar en el pa amb tomàquet, que va venir d'Amèrica)", i que "les aportacions són lo natural, hauríem d'estar disposats a fer canvis."

Un altre participant observa que "parlant de convivència, s'acaba parlant d'immigració, i tenim molts altres problemes que no tenen res a veure."

Entre les intervencions finals, una recorda que l'endemà és el Dia Internacional contra la Violència vers les Dones i que, segons dades de l'OMS, un 12% de la població femenina pateix maltractaments; a aquesta xifra s'afegeix un 6% quan es tracta de dones immigrants. Fa una crida a reaccionar contra aquesta violència.

En l'última intervenció, es donen les gràcies a les persones que han organitzat la Trobada, que qualifica de "encuentro privilegiado" que ha estimulat els presents a posar-se a fer propostes d'accions i a continuar en contacte. Afegeix que en una jornada així "lo bonito, lo importante, no son los apuntes que uno se lleva a casa, sino lo que ofreció, lo que ha dejado aquí." Per acabar, fa un apunt sobre les desigualtats al món, causa de moltes migracions ("las diferencias en cooperación, se pagan") y proposa fer un "seminario sobre reconciliación de culturas."

ALGUNES APORTACIONS INDIVIDUALS ALS GRUPS DE TREBALL

"Espais de coexistència formals ja existeixen. Només cal veure com es poden convertir en espais de convivència."

"Són els nens i joves els qui afavoriran la mescla o mestissatge."

"La tasca que s'està fent a l'atenció primària en pediatria ajuda a fer un seguiment personalitzat de les famílies, i això dóna moltes possibilitats."

"Festes populars: integrar a la cultura pròpia del barri els actes més importants de la resta de cultures."

"La integració dels nens a les escoles és un punt a favor, ja que travessa les barreres idiomàtiques i les converteix en un punt comú. S'ha d'ampliar a la resta de la família, per tal de convertir-la en un punt de trobada i intercanvi. Això farà possible la integració a la xarxa social del barri (famílies→AMPAs→barri)."

"Adequació de recursos: segurament sempre trobarem que en manquen, però avui dia hi ha recursos específics i especialitzats. Hi ha bons professionals (però manca la visió positiva cap aquests)."

"Diálogo, abrirse a los demás, no excluirse de ninguna actividad en la que sea posible participar, aunque sea parcialmente (de los espacios). Aprovechar toda ocasión para la comunicación, el diálogo y el conocimiento de los demás y buscar que me conozcan."

"Poblenou funciona como pueblo. Rige el pasapalabra. "(boca a orella)

"La escuela es la primera oportunidad para conocer al "otro". Es "el" lugar donde vencer estereotipos y superar el desconocimiento. Esto se puede conseguir no sólo en el trabajo con los niños, sino involucrando a los padres.(Hay) Necesidad de espacios donde se ofrezcan oportunidades de diálogo."

"La gente- Las personas que se organizan, que formalizan grupos, asociaciones, las AMPAs de las escuelas. Esto nos lleva a la democracia, a escuchar al otro, a creer que se puede participar y mejorar. Y lo que es más importante, a ser conscientes de la propia responsabilidad. No desplazar esta responsabilidad a otros."

"Intento conviure amb la gent que m'envolta. A l'escala, intento saludar a tothom, i acostar-me, si em deixen. La gent que passa de mi, jo passo d'ells."

"El meu apropament no és d'ideologia, religió, social o nacional, és més a la sintonia real de convivència, i de sinceritat en la manera d'actuar."

"La relació amb la gent m'ajuda a mi mateix a ser més feliç."

"No és tan difícil entendre la situació de la dona emigrant tancada a casa, donat que algunes de les nostres àvies també ho eren, amb vivències similars."

"Hem d'aprofitar la qualificació de la mà d'obra dels immigrants."

"L'altra cara del desconeixement és que en el moment que ens coneixem, hi ha reaccions d'apropament i relació."

"Trobar-se la gent i poder compartir les dificultats i destruir els mites. Com és l'acte d'avui."

"Dos o tres veces al año, las madres de la clase de mi hijo que está en tercero, nos reunimos en un restaurante para hablar de la convivencia entre los niños, y conocer más las personas y la diversidad de todos."

"La dificultat de les escoles amb les famílies immigrants passa per trobar temes comuns, que puguin atraure a tothom. A la nostra escola en concret, l'experiència que millor va funcionar, i no va ser amb intenció, va ser organitzada pels mestres: cada família portava un plat típic del seu país. La gent que habitualment no hi participa s'hi va bolcar i va tenir un gran èxit. S'hauria de fomentar això a nivell de barri."

CLOENDA

En la cloenda de la Trobada, **Laura Viñolas**, treballadora comunitària del PDC Apropem-nos, explica que internament no estaven gaire segurs de la resposta a una convocatòria d'una jornada sobre el tema de la convivència en un dissabte al matí, i amb gran satisfacció han pogut comprovar que al barri hi ha força gent que comparteixen interessos i inquietuds.

Amb això s'ha assolit un dels objectius principals de la Trobada: visualitzar, tant les persones vinculades a Apropem-nos com els participants, que no estem sols, i que no és cert que "sempre som els mateixos". Hem pogut constatar que hi ha veïns del barri i professionals que estan treballant en la mateixa línia o en línies semblants, alguns dels quals malgrat l'interès manifestat, no han pogut estar presents en aquesta jornada.

Un altre dels objectius era fer xarxa, i d'una manera espontània els participants ja s'han intercanviat els correus electrònics per facilitar el contacte. És un primer pas.

Finalment, un tercer objectiu era completar, compartir entre tots el diagnòstic de la convivència al barri del Poblenou, i amb això posar les bases per continuar treballant i preparar una altra trobada a la primavera, en la qual es presentarien experiències de bones pràctiques al barri: què fa, què ha fet un AMPA, una comunitat de veïns, un servei públic, per facilitar l'acollida, la bona convivència.

I també es treballarien propostes concretes d'accions i projectes que donin resposta als problemes i dificultats del barri en aquest sentit. Convida els presents a preparar conjuntament

aquesta trobada i a mantenir el contacte a través de les activitats que es vagin organitzant.

Per acabar, **Catherine Heintz**, del Punt d'Acollida d'Apropem-nos, convida tots els presents a l'Entresons de dijous 29 de novembre, un espai per relacionar-se, conèixer-se, ballar amb músiques del món i un tast de begudes o menjars d'altres cultures.

APROPEM-NOS

Apropem-nos és una xarxa de persones, entitats i serveis que treballa per la convivència i el coneixement mutu de veïns i veïnes de diferents procedències geogràfiques i culturals. Ens podeu trobar al Centre Cívic Can Felipa, c/ Pallars 277. Tel. 93 256 38 40 apropemnos@bcn.cat

